ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО
Кафедра медицини катастроф та військової медицини

ЗАТВЕРДЖУЮ"
Перший проректор з науково-педагогічної
роботи Львівського національного медичного
університету імені Данила Галицького
проф. М.Р. Гжегоцький _____
«_____»_____ 2018 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
З ДИСЦИПЛІНИ
«Медицина катастроф»

для лікарів-інтернів за спеціальностями
"Лікувальна справа" , "Стоматологія" та «Фармація»

Затверджено
на методичній нараді кафедри
«____»_____2018 р.
протокол № ___
Завідувач кафедри

_____ доц. Чаплик В.В.

Затверджено
на профільній методичній комісії
«_____»_____2018 р.
протокол №___
Декан ФПДО
доцент О.Є.Січкоріз
_____підпис

Львів - 2018

Програма з медицини катастроф складена для лікарів-інтернів факультету післядипломної освіти за спеціальностями “Лікувальна справа” 7.12010001, “Педіатрія” 7.12010002, “Медико-профілактична справа” 7.12010003, «Стоматологія» 7.12010005, «Фармація» 7.12020101 галузь знань 22 «Охорона здоров'я», напряму підготовки 222 “Медицина” відповідно до освітньо-кваліфікаційних характеристик (ОКХ) і освітньо-професійних програм (ОПП) підготовки фахівців, затвердженими наказом МОН України від 16.04.03 № 239, навчальним планом підготовки спеціалістів затвердженим наказом МОЗ України №539 від 08.07.2010 року.

Програму склав:
Чаплик В.В. – завідувач кафедри медицини катастроф та військової медицини ЛНМУ ім.Данила Галицького.

Робоча програма розглянута і схвалена методичною комісією кафедри медицини катастроф та військової медицини Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького.
«_____» _____ 2018 р. Протокол №_____

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма структурована одним модулем та темами у відповідності до вимог “Рекомендацій щодо розроблення навчальних програм навчальних дисциплін” (наказ МОЗ України від 12.10.2004 р. № 492).

Медицина катастроф як навчальна дисципліна закладає основи теоретичних знань та практичних навичок з організації і проведення лікувально-евакуаційних, санітарно-гігієнічних і протиепідемічних заходів при надзвичайних ситуаціях, з надання медичної допомоги постраждалому населенню.

Навчальна дисципліна “Медицина катастроф” для лікарів-інтернів факультету післядипломної освіти структурована в одному змістовому модулі: «Організація медичного забезпечення населення за умов надзвичайних ситуацій».

Практичні заняття (ПЗ) є видом навчальних занять, на яких викладач проводить із курсантами детальний розгляд окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання курсантом відповідно сформульованих завдань.

Практичні заняття проводяться в складі навчальної групи не більше 10-12 осіб з метою відпрацювання навичок оцінки радіаційної і хімічної обстановки при надзвичайних ситуаціях, надання медичної допомоги та використання засобів індивідуального і медичного захисту.

Самостійна робота (СРС) є основним способом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов’язкових навчальних занять. Самостійна робота забезпечується комплексом навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни: підручники, навчальні посібники, матеріали для самостійної роботи студентів тощо. Методичні розробки для самостійної роботи передбачають можливість проведення самоконтролю з боку тих, хто навчається. Для самостійної роботи, окрім того, рекомендується відповідна наукова та фахова література.

Таблиця 1

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “МЕДИЦИНА КАТАСТРОФ”

Структура навчальної дисципліни	Всього годин	з них:			Вид контролю
		Лекцій	Практичних	СРС	
Разом годин	8	-	8	-	Залік

2. МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Мета вивчення медицини катастроф: засвоїти принципи і способи захисту, організації та планування медичного забезпечення населення за умов надзвичайних ситуацій мирного і воєнного часу;

Після вивчення дисципліни лікарі-інтерни факультету післядипломної освіти:

повинні знати:

- завдання та структуру організації Державної служби медицини катастроф;
- особливості та медико-тактичні характеристики різного виду аварій, стихійних лих;
- принципи лікувально-евакуаційного забезпечення населення в системі Державної служби медицини катастроф, особливості організації лікувально-евакуаційних заходів в осередках масового ураження;
- принципи надання медичної допомоги постраждалим унаслідок аварії на радіаційно небезпечних об’єктах, одиниці виміру радіоактивності та іонізуючого випромінювання (дозиметричний контроль), клінічну класифікацію променевої хвороби;
- типові синдроми отруєнь та обсяг першої допомоги при ураженні сильнодіючими отруйними речовинами, антидоти та їх використання.

повинні вміти:

- надавати домедичну і першу лікарську допомогу постраждалому населенню в умовах надзвичайних ситуацій мирного і воєнного часу;
- організовувати надання першої лікарської допомоги постраждалому населенню;
- користуватися засобами індивідуального і колективного захисту, а також засобами індивідуального медичного захисту;
- працювати у складі бригад і загонів екстреної медичної допомоги в осередках масового ураження.

бути поінформовані про:

- екологічну обстановку на території України, регіону та можливі аварії й катастрофи;
- досвід роботи служби екстреної медичної допомоги під час ліквідації наслідків великомасштабних надзвичайних ситуацій різного походження

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ.

Тема 1. Надзвичайні ситуації природного, техногенного, соціально-політичного і воєнного походження та їх медико-санітарні наслідки.

Ризик виникнення надзвичайних ситуацій природного, техногенного, соціально-політичного, медико-біологічного та космічного походження Основні положення міжнародного гуманітарного права. Класифікація надзвичайних ситуацій. Медико-санітарні наслідки стихійних лих і техногенних катастроф. Надзвичайні ситуації соціально-політичного характеру та їх наслідки. Державна концепція захисту населення і територій при загрозі та виникненні надзвичайних ситуацій. Основні завдання і принципи захисту населення у мирний і воєнний час. Державна служба медицини катастроф, її структура і завдання.

Тема 2. Організація лікувально-евакуаційного забезпечення населення за умов надзвичайних ситуацій.

Нормативно-правові акти, що визначають організацію та діяльність ДСМК. Організація ДСМК. Сили та заклади ДСМК. Взаємодія ДСМК з іншими аварійно-рятувальними службами. Особливості організації медичного забезпечення населення за умов надзвичайних ситуацій в країнах світу. Мета і завдання лікувально-евакуаційного забезпечення за умов надзвичайних ситуацій природного і техногенного походження. Види і обсяги медичної допомоги. Медичне сортування. Перша лікарська допомога, її зміст та обсяги. Етапи медичної евакуації ДСМК, їх організація та завдання. Особливості організації лікувально-евакуаційного забезпечення при різних видах надзвичайних ситуацій. Особливості організації медичної допомоги дітям за умов надзвичайних ситуацій.

Тема 3. Домедична допомога постраждалим в умовах надзвичайних ситуацій мирного і воєнного часу.

Поняття домедичної допомоги в умовах надзвичайних ситуацій мирного та воєнного часу. Правові аспекти надання домедичної допомоги.

Місце та обсяг надання домедичної допомоги. Огляд місця події, забезпечення особистої безпеки, визначення кількості постраждалих і ймовірної причини їх ураження. Домедична допомога при найпоширеніших невідкладних станах. Особливості поведінки людей в надзвичайних ситуаціях. Механізми формування стресостійкості у медичних працівників. Технології профілактики посттравматичних стресових розладів.

Таблиця 2

Структура навчальної дисципліни
”Медицина катастроф“

Тема	Практичні заняття	Лекції	СРС	Всього:
1. Надзвичайні ситуації природного, техногенного, соціально-політичного і воєнного походження та їх медико-санітарні наслідки.	2	-	-	2
2. Організація лікувально-евакуаційного забезпечення населення за умов надзвичайних ситуацій.	2	-	-	2
3. Домедична допомога постраждалим в умовах надзвичайних ситуацій мирного і воєнного часу.	4	-	-	4
Разом:	8	-	-	8

4. Перелік питань для підготовки курсантів до заліку.

1. Закон України «Про правові засади цивільного захисту» (2004 р.).Сили та засоби цивільного захисту.
2. Режими функціонування Єдиної державної системи запобігання та реагування на аварії, катастрофи та інші надзвичайні ситуації.
3. Медичний і біологічний захист населення та забезпечення епідемічного благополуччя в районах надзвичайних ситуацій.
4. Медичні формування й заклади цивільного захисту населення.
5. Засоби колективного захисту, їх класифікація та призначення.
6. Засоби захисту органів дихання, їх класифікація та призначення.
7. Засоби захисту шкіри, їх класифікація та призначення.
8. Засоби медичного захисту, їх класифікація.
9. Аварії на АЕС. Види. Медико-санітарні наслідки. Можливі види уражень.
10. Хімічно небезпечні об’єкти .Визначення та групи. Класифікація за ступенем хімічної небезпеки.
11. Сильнодіючі отруйні речовини (СДОР). Класифікація за клінічним проявом отруєння. Види осередків ураження.
12. Характеристика осередків ураження швидкодіючими СДОР.
13. Характеристика осередків ураження СДОР сповільненої дії.
14. Принципи надання невідкладної медичної допомоги при отруєннях.

15. Радіаційно і хімічно небезпечні об’єкти. Основні заходи захисту населення при аваріях.
16. Хімічна обстановка. Визначення поняття та методи оцінки.
17. Транспортні катастрофи. Класифікація та причини виникнення.
18. Транспортні катастрофи. Алгоритм огляду та надання медичної допомоги постраждалим (АВС).
19. Транспортні катастрофи. Алгоритм роботи лікаря бригади швидкої медичної допомоги, що прибуває першою на місце автокатастрофи.
20. Надзвичайні ситуації природного характеру. Класифікація.
21. Землетруси. Класифікація за міжнародною шкалою Ріхтера. Медико-санітарні наслідки.
22. Селі, зсуви та просідання ґрунту. Медико-санітарні наслідки.
23. Природні пожежі. Класифікація та медико-санітарні наслідки.
24. Повені .Класифікація та медико-санітарні наслідки.
25. Перша медична допомога. Серцево-легенева реанімація.
26. Конституція України про захист життя та здоров’я населення.
27. Закон України “Основи законодавства України про охорону здоров’я.” Медичне забезпечення населення за умов надзвичайних ситуацій.
28. Закон України “Про правовий режим надзвичайного стану.” Захист населення за умов надзвичайних ситуацій.
29. Закон України “Про аварійно-рятувальні служби”. Завдання та функції аварійно-рятувальних служб.
30. Закон України “Про зону надзвичайної екологічної ситуації”. Визначення поняття “зона надзвичайної екологічної ситуації” та підстави для її оголошення .
31. Державна служба медицини катастроф (ДСМК). Визначення та основні завдання.
32. Державна служба медицини катастроф Організаційна структура .
33. Державна служба медицини катастроф. Координаційні комісії , поняття та основні завдання.
34. Державна служба медицини катастроф. Медичні формування.
35. Державна служба медицини катастроф. Медичні заклади.
36. Державна служба медицини катастроф. Медичні бригади постійної готовності першої черги, їх склад та призначення.
37. Державна служба медицини катастроф. Спеціалізовані бригади постійної готовності другої черги, їх склад та призначення.
38. Державна служба медицини катастроф. Лікарсько-сестринські бригади, їх склад та призначення.
39. Організація ліквідації медико-санітарних наслідків надзвичайних ситуацій в країнах світу.
40. Лікувально-евакуаційне забезпечення у системі ДСМК. Визначення поняття та мета.
41. Лікувально-евакуаційне забезпечення у системі ДСМК. Завдання.

42. Етап медичної евакуації, визначення поняття та завдання.
43. Перший етап медичної евакуації. Функціональні підрозділи мобільних і стаціонарних лікувальних закладів.
44. Види медичної допомоги у системі ДСМК. Поняття .
45. Обсяг медичної допомоги. Поняття та фактори, що впливають на його визначення.
46. Медичне сортування, його види.
47. Медичне сортування, завдання.
48. Сортувальна бригада, її склад і порядок роботи.
49. Медичне сортування. Сортувальні ознаки.
50. Медичне сортування. Організація на першому етапі медичної евакуації.
51. Медичне сортування. Організація на другому етапі медичної евакуації.
52. Медична евакуація. Поняття та види. .
53. Медична евакуація. Особливості організації при надзвичайних ситуаціях техногенного та природного характеру.
54. Медичне забезпечення дитячого населення за умов надзвичайних ситуацій.
55. Перша лікарська допомога. Мета, основні завдання.
56. Перша лікарська допомога. Заходи.
57. Кваліфікована медична допомога, мета й завдання.
58. Спеціалізована медична допомога, мета й завдання.
59. Аварії на АЕС. Особливості організації лікувально-евакуаційного забезпечення.
60. Аварії на хімічно небезпечних об’єктах. Особливості організації лікувально-евакуаційного забезпечення.
61. Автотранспортні катастрофи Особливості організації лікувально-евакуаційного забезпечення.
62. Авіаційні катастрофи. Особливості організації лікувально-евакуаційного забезпечення.
63. Катастрофи на водному транспорті Особливості організації лікувально-евакуаційного забезпечення.
64. Аварії на шахтах. Особливості організації лікувально-евакуаційного забезпечення .
65. Санітарно-епідеміологічна обстановка в осередку надзвичайної ситуації. Фактори, що впливають на її формування.
66. Санітарно-епідеміологічна обстановка в осередку надзвичайної ситуації. Організація санітарно-гігієнічних заходів.
67. Санітарно-епідеміологічна обстановка в осередку надзвичайної ситуації. Протиепідемічні заходи.
68. Група епідеміологічної розвідки. Склад та завдання.
69. Санітарно-епідеміологічна обстановка в осередку надзвичайної ситуації. Критерії оцінки.
70. Карантин. Визначення. Зміст заходів.

71. Обсервація. Визначення. Зміст заходів..
72. Надзвичайна протиепідемічна комісія, склад та основні завдання.
73. Інфекційний стаціонар в осередку особливо небезпечних інфекцій.
74. Інфекційний стаціонар в осередку особливо небезпечних інфекцій Функціональні підрозділи.
75. Урядова інформаційно-аналітична система з питань надзвичайних ситуацій (УІАС НС), мета створення та основні завдання.
76. Урядова інформаційно-аналітична система з питань надзвичайнихситуацій. Функціональна підсистема МОЗ України, структура.
77. Функціональна підсистема МОЗ України з питань надзвичайних ситуацій. Схема передачі інформації.
78. Функціональна підсистема МОЗ України з питань надзвичайних ситуацій. Джерела первинної інформації.
79. Планування медичного забезпечення населення за умов виникнення надзвичайної ситуації, мета й організація.
80. Планування медичного забезпечення населення за умов виникнення надзвичайної ситуації. Завдання на планування, його зміст.
81. План медичного забезпечення населення за умов виникнення надзвичайної ситуації. Основні розділи.
82. Територіальний центр екстреної медичної допомоги. Призначення та участь в плануванні медичного забезпечення населення за умов виникнення надзвичайної ситуації.
83. Медичне постачання в системі ДСМК. Визначення поняття та складові.
84. Медичні засоби, що використовуються населенням при надзвичайних ситуаціях. Класифікація.
85. 137. Майно, що використовується для медичного постачання формувань і закладів ДСМК. Класифікація.

5.ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.

1. Конституція України, 1996 (ст. 3, 16, 49, 50, 106, 138).
2. Закон України “Основи законодавства України про охорону здоров’я”, 1992 (ст.37).
3. Закон України “Про правовий режим надзвичайного стану”, 2000 (1, 4-9,13, 16, 27-29).
4. Закон України “Про Цивільну оборону України”, 1999 (ст. 1, 3-6, 8-13).
5. Закон України “Про аварійно-рятувальні служби”, 1999 (ст. 1,3,4,6,24,29-31,33,36,37).

6. Закон України “Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру”, 2000 (ст.3-8,11,13-15,21-23,25-28,30,32-36)
7. Закон України “Про зону надзвичайної екологічної ситуації”,2000 (ст.1-7,10-15).
8. Закон України “Про державний матеріальний резерв”, 1997 (ст. 1-3,6,12).
9. Закон України “Про правові засади цивільного захист”, 2004 (ст. 2-7,9-16,18-26,27-28,34-36,88-89,91-93,96)
10. Закон України “Про поводження з радіоактивними відходами”, 1995 (ст. 1,3,7-9,11,17-19,28).
11. Постанова Кабінету Міністрів України від 14.07.1997. № 343 “ Про утворення Державної служби медицини катастроф”.
12. Постанова Кабінету Міністрів України від 16 лютого 1997 р. №174 “Про державну комісію з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій.”
13. Постанова Кабінету Міністрів України від 11.07.2001. № 827 “ Про затвердження Положення про Державну службу Медицини катастроф”.
14. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 березня 2001 р. № 308 “Про порядок створення і використання матеріальних резервів для запобігання, ліквідації надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру та їх наслідків”.
15. Постанова Кабінету Міністрів України від 15 лютого 1999 р. №192 “Про затвердження Положення про організацію оповіщення і зв’язку при надзвичайних ситуаціях”.
16. Постанова Кабінету Міністрів України від 16.12.1999 р. № 2303 “ Про створення Урядової інформаційно-аналітичної системи з питань надзвичайних ситуацій”.
17. Постанова Кабінету Міністрів України від 24 березня 2004 р. № 368 “Про затвердження порядку класифікації надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру за їх рівнями”
18. Наказ МОЗ України від 3 серпня 2000 року № 189 “Про затвердження регламенту подання інформації в функціональній підсистемі МОЗ України в межах Урядової інформаційно-аналітичної системи з питань надзвичайних ситуацій”
19. Наказ МОЗ України від 3 травня 2001 року №165 “Про створення резервів лікарських засобів та виробів медичного призначення для запобігання, ліквідації надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру”
20. Наказ МОЗ України від 26 жовтня 2001 року №429 “Про затвердження Примірного Статуту територіального центру екстреної медичної допомоги”

21. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 22.03.2004 р. №148 "Про заходи щодо реалізації положень Болонської декларації в системі вищої медичної та фармацевтичної освіти".
22. Правові основи Державної служби медицини катастроф /під редакцією професора Волошина В.О. -Ужгород, МПП "Гражда "- 2003-242 с.
23. Основи організації медичного забезпечення населення за умов надзвичайних ситуацій / Під ред. В.В. Дурдинця і В.О. Волошина – Київ: Медекол, 1999- 203 с..
24. Медичні сили і заклади Державної служби медицини катастроф. Методичні рекомендації /Під ред. В.О. Волошина – Київ, 1998 – 39с.
25. Планування медичного забезпечення населення адміністративної території при надзвичайних ситуаціях. Методичні рекомендації /Під ред. В.О. Волошина – Київ, 2000 – 102 с.
26. Основи медицини катастроф/ під редакцією Бондаренко Н.І., Ковалева Е.З. – Донецьк: "Касіопея", 1998, - 366 с.
27. Міжнародне гуманітарне право / Під ред. Базова В.П. – К., "Варта" – 2000 – 176 с.
28. Медичне постачання формувань і закладів Державної служби медицини катастроф України. Методичні рекомендації/ Під ред. Картиша А.П. – К.: 1999, - 158 с.
29. Гридасов В.І., Ковальов В.М., Катрис М.В. та ін. Медицина катастроф / Підручник – Харків.: "Золоті сторінки". – 2002. –280 с.
30. Дубицький А.Ю., Семенов І.О., Чепкий Л.П. Медицина катастроф/. Навчальний посібник. Київ: Курс, 1999.- 379 с .
31. Воробйов О.О., Кардаш В.Е. Медицина катастроф / Навчальний посібник. – Чернівці. – 2000. – 152 с.
32. Організація роботи інформаційно-аналітичної системи МОЗ України з питань надзвичайних ситуацій (Практичний посібник) / МОЗ України, Український НПЦ екстреної медичної допомоги та медицини катастроф / За ред. проф.. Волошина В.О. – 2000, - 96 с.
33. Епідеміологія надзвичайних станів (з військовою епідеміологією) / Під. ред. Гоца Ю.Д. – К.: - 2001. – С. 21-44.
34. Медицина катастроф. Навчальний посібник/ Під ред. проф. Кочіна.- К: " Здоров'я" - 2001- 290 с.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Міністр
охорони здоров'я України
_____О. КВІТАШВІЛІ
«___»_____ 2015 рік

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст» кваліфікації «Лікар» у вищих навчальних закладах МОЗ України за спеціальностями 7.12010001 «Лікувальна справа», 7.12010002 «Педіатрія», 7.12010003 «Медико-профілактична справа»

І. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1. Вступ

Відповідно до наказу МОЗ України від 22.03.2004 р. № 148 «Про заходи щодо реалізації положень Болонської декларації в системі вищої медичної та фармацевтичної освіти» проведено порівняльний аналіз системи медичної та фармацевтичної освіти України з Європейською системою. На цій основі та на основі Галузевих стандартів вищої освіти (ГСВО) України розроблено навчальний план підготовки фахівців галузі знань 1201 «Медицина» за спеціальностями 7.12010001 «Лікувальна справа», 7.12010002 «Педіатрія», 7.12010003 «Медико-профілактична справа» у вищих навчальних закладах МОЗ України (далі – ВНЗ МОЗ України) для освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст» з кваліфікацією «Лікар» (далі – навчальний план).

План побудовано за Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою, яка орієнтована на можливість визнання навчальних досягнень студентів, незалежно від місця навчання та з урахуванням вимог Директиви Європейського союзу щодо визнання професійних кваліфікацій від 2005 року (№2005/36/ЄС).

Даний скорегований навчальний план є навчальним планом 2010 року у новій редакції, яка зроблена для забезпечення реалізації у діяльності вищих навчальних закладів МОЗ України вимог абзацу третього частини другої статті 56 та частини сьомої розділу XV «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про вищу освіту».

2. Основні принципи побудови навчального плану та організації навчального процесу

Навчальний план побудовано за Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою.

2.1. Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС) − система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікації та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти. Система ґрунтується на визначенні навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених результатів навчання, та обліковується у кредитах ЄКТС.

Кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі − кредит ЄКТС) − одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту становить 30 годин. Навантаження одного навчального року становить 60 кредитів ЄКТС. Кредит ЄКТС включає усі види робіт студента: аудиторну, самостійну, підготовку до атестації, складання ліцензійних інтегрованих іспитів «Крок 1» і «Крок 2», практично-орієнтованого іспиту, виробничу практику, виконання курсових робіт тощо.

Форми організації освітнього процесу та контролю з кожної навчальної дисципліни (підсумковий модульний контроль, екзамени, диференційовані заліки, заліки тощо) визначається самостійно ВНЗ МОЗ України за рішенням Вченої ради вищого навчального закладу.

За умови проведення заліково-екзаменаційної сесії у ВНЗ МОЗ України, слід врахувати, що тривалість теоретичного навчання впродовж періоду навчання визначається як різниця його загальної тривалості (40 тижнів на навчальний рік) та тривалості екзаменаційної сесій, яка визначається з розрахунку: не менше 2/3 тижня на екзамен. Форма підсумкового контролю − екзамен рекомендована для навчальних дисциплін, які є складовою інтегрованих тестових іспитів «Крок-1» та «Крок-2» та атестації.

Оцінювання навчальних дисциплін, формою контролю для яких є підсумковий модульний контроль та залік, незалежно від форми організації освітнього процесу має здійснюватися згідно із Інструкція щодо оцінювання навчальної діяльності студентів в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу, затвердженої МОЗ України 15 квітня 2014 року.

2.2. Перелік та обсяг дисциплін навчального плану базується на ОПП з частковою зміною назв деяких дисциплін.

2.3. Навчальний план структурований у кредитах ЄКТС.

2.4. Студенти обирають курси за вибором відповідно до навчального

плану на принципах альтернативності, змагальності та академічної відповідальності. Організацію вивчення курсів за вибором ВНЗ МОЗ України визначає самостійно за рішенням Вченої ради вищого навчального закладу, у тому числі шляхом позаудиторної самостійної роботи студента за індивідуальними завданнями (написання рефератів, курсових робіт, виконання клінічних, графічних, розрахункових завдань тощо), що визначається програмою навчальної дисципліни. Вивчення щонайменше одного курсу щорічно є обов'язковим.

2.5. Навчальний план враховує вимоги Директиви Європейського союзу щодо визнання професійних кваліфікацій від 2005 року (№2005/36/ЄС), згідно якої тривалість очної базової (додипломної) підготовки лікарів має становити не менше 5500 годин теоретичної та практичної підготовки на базі вищого навчального закладу.

3. Основні положення

3.1. Навчальний план складено з розрахунку 6 років навчання або 360 кредитів ЄКТС. Один навчальний рік триває 40 тижнів і включає 60 кредитів (1 тиждень – 1,5 кредити ЄКТС); 1 кредит ЄКТС становить 30 академічних годин. Навчальний рік має 1800 – 1960 академічних годин. Студенти проходять виробничу практику на 2, 3, 4 та 5 курсах.

Загальне навчальне навантаження включає час на проведення лекцій, практичних, семінарських та лабораторних занять, консультацій, практик, самостійної та індивідуальної роботи і контрольних заходів.

Тижневе аудиторне навантаження для студентів становить 22,0 – 23,5 навчальних годин. Обсяг самостійної роботи складає в середньому до 50,5 % від загального.

3.2. Графік навчального процесу 1 – 6 курсів складається з двох навчальних семестрів.

Графіком рекомендується за необхідності передбачити додатковий термін для завершення вивчення окремих модулів з дисциплін (їх перескладання, підвищення рейтингу тощо) – 1-2 тижні після закінчення семестру на 1 – 5 курсах. У межах цього терміну після третього курсу передбачено складання ліцензійного інтегрованого іспиту «Крок 1».

Дванадцятий семестр на 6 курсі передбачає, крім навчання студента, підготовку до атестації та її проведення.

3.3. Навчальний план включає два етапи додипломної підготовки лікаря: доклінічний і клінічний. Структура навчального плану є предметно інтегрованою і зорієнтована на дотримання логічної послідовності викладання дисциплін, які складають відповідні цикли підготовки: гуманітарної та соціально-економічної, природничо-наукової та професійної.

3.4. Обсяги вивчення гуманітарних та соціально-економічних дисциплін ВНЗ МОЗ України визначає самостійно за рішенням Вченої ради вищого навчального закладу з урахуванням наказу МОН України від 25 листопада 2014 року «Про визнання таким, що втратив чинність наказу Міністерства освіти
і науки України від 09.07.2009». Заняття з фізичної культури можуть бути організовані у тому числі як факультативи (тобто за бажанням студентів; у загальне число кредитів ЄКТС не включаються; форм підсумкового контролю не мають).

3.5. Перелік та назви дисциплін навчального плану базуються на ОПП підготовки фахівця галузі знань «Медицина» і приведені у відповідність до їх назв у навчальних планах медичних факультетів та медичних університетів Європи.

Дисципліна «Загальна хірургія» (з оперативною хірургією та топографічною анатомією) викладається таким чином:

– на 2 курсі оперативна хірургія, топографічна анатомія (4 семестр) − в обсязі 3,0 кредити /90 годин загального навантаження (50 аудиторних годин, що розподілені на 10 годин лекцій і 40 годин практичних занять);

– на 3 курсі оперативна хірургія, топографічна анатомія (5 семестр) − в обсязі 1 кредит /30 годин загального навантаження (20 аудиторних годин, що розподілені на 0 годин лекцій і 20 годин практичних занять).

Дисципліна «Ендокринологія» включена до складу дисципліни внутрішня медицина.

При вивченні дисципліни «Хірургія, дитяча хірургія» на 5 курсі (6,5 кредити, 195 годин, з них 110 аудиторних) передбачити 1,5 кредити (45 годин загального навантаження) на вивчення дитячої хірургії.

При вивченні дисципліни «Педіатрія, дитячі інфекційні хвороби» на 5 курсі (5,5 кредитів, 165 годин, з них 110 аудиторних) передбачити 1,5 кредити (45 годин загального навантаження) на вивчення дитячих інфекційних хвороб.

При вивченні дисципліни «Внутрішня медицина з інфекційними хворобами та фтизіатрією» на 6 курсі для спеціальності «***Лікувальна справа***» (19 кредитів, 570 годин, з них 360 аудиторних) передбачити 2 кредити (60 годин загального навантаження) на вивчення інфекційних хвороб з ВІЛ-інфекцією, 1 кредит (30 годин загального навантаження) на вивчення фтизіатрії.

При вивченні дисципліни «Педіатрія з дитячими інфекційними хворобами» на 6 курсі для спеціальності «***Лікувальна справа***» (8,5 кредити, 255 годин, з них 150 аудиторних) передбачити 2,5 кредити (75 годин

загального навантаження) на вивчення дитячих інфекційних хвороб.

При вивченні дисципліни «Хірургія з дитячою хірургією та з онкологією» на 6 курсі для спеціальності «***Лікувальна справа***» (11,5 кредитів, 345 годин, з них 180 аудиторних) передбачити 1 кредит (30 годин загального навантаження) на вивчення дитячої хірургії, 1 кредит (30 годин загального навантаження) на вивчення онкології.

При вивченні дисципліни «Внутрішня медицина з інфекційними хворобами» на 6 курсі для спеціальності «***Педіатрія***» (7,5 кредитів, 225 годин, з них 100 аудиторних) передбачити 1 кредит (30 годин загального навантаження) на вивчення інфекційних хвороб з ВІЛ-інфекцією.

При вивченні дисципліни «Педіатрія, з дитячими інфекційними хворобами та з фтизіатрією» на 6 курсі для спеціальності «***Педіатрія***» (23 кредити, 690 годин, з них 480 аудиторних) передбачити 4,5 кредити (135 годин загального навантаження) на вивчення дитячих інфекційних хвороб, 1,5 кредити (45 годин загального навантаження) на вивчення фтизіатрії.

При вивченні дисципліни «Хірургія з дитячою хірургією та з онкологією» на 6 курсі для спеціальності «***Педіатрія***» (8,0 кредитів, 240 годин, з них 140 аудиторних) передбачити 4,5 кредити (135 годин загального навантаження) на вивчення дитячої хірургії, 1 кредит (30 годин загального навантаження) на вивчення онкології.

При вивченні дисципліни «Акушерство і гінекологія, в т.ч. дитяча гінекологія» на 6 курсі для спеціальності «***Педіатрія***» (5,0 кредити, 150 годин, з них 90 аудиторних) передбачити 1,5 кредити (45 годин загального навантаження) на вивчення дитячої гінекології.

При вивченні дисципліни «Внутрішня медицина з інфекційними хворобами та фтизіатрією» на 6 курсі для спеціальності «***Медико-профілактична справа***» (9,5 кредити, 285 годин, з них 160 аудиторних) передбачити 1 кредит (30 годин загального навантаження) на вивчення інфекційних хвороб з ВІЛ-інфекцією, 1 кредит (30 годин загального навантаження) на вивчення фтизіатрії.

При вивченні дисципліни «Педіатрія з дитячими інфекційними хворобами» на 6 курсі за спеціальністю «***Медико-профілактична справа***» (4,5 кредити, 135 годин, з них 90 аудиторних) передбачити 1,5 кредити (45 годин загального навантаження) на вивчення дитячих інфекційних хвороб.

При вивченні дисципліни «Хірургія з дитячою хірургією та з онкологією» на 6 курсі для спеціальності «***Медико-профілактична справа***»

(6,5 кредити, 195 годин, з них 80 аудиторних) передбачити 1 кредит (30 годин загального навантаження) на вивчення дитячої хірургії, 1 кредит (30 годин загального навантаження) на вивчення онкології.

На 4 – 6 курсах з перехідних дисциплін: «Акушерство та гінекологія», «Внутрішня медицина», «Педіатрія» та «Хірургія, дитяча хірургія» рекомендується запровадження семестрового контролю.

Викладання курсу за вибором «Клінічні аспекти імунопрофілактики» може здійснюватись комплексно кафедрами епідеміології, дитячих інфекційних хвороб та інфекційних хвороб, виходячи з можливостей клінічних баз кафедри.

При вивченні навчальних дисциплін: «Внутрішня медицина», «Хірургія, дитяча хірургія», «Травматологія та ортопедія», «Нейрохірургія», «Епідеміологія» (5 рік навчання), «Гігієна та екологія» (3 рік навчання) у ВНЗ МОЗ України необхідно організувати належне вивчення питань військової медицини та медицини надзвичайних ситуацій згідно листа МОЗ України від 27 травня 2014 року № 08.01-47/14524 та затверджених МОЗ навчальних програм з цих дисциплін.

При вивченні навчальних дисциплін у ВНЗ МОЗ України врахувати наскрізні програми, затверджені МОЗ України: «Профілактика ВІЛ-інфікування, попередження передачі від матері до дитини, діагностика, лікування ВІЛ-інфікованих та соціально-психологічна підтримка людей, що живуть з ВІЛ», «Послідовне вивчення основ трансплантології», «Наскрізна програма підготовки студентів медичних факультетів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації та лікарів-інтернів для оволодіння практичними навичками та методиками, необхідними для роботи на посадах лікарів за спеціальністю «Загальна практика – сімейна медицина», «Паліативна та хоспісна медицина».

3.6. Клінічні дисципліни: внутрішня медицина, хірургія, педіатрія структуровані на модулі, які вивчаються шляхом ротації модулів (блоку модулів) на 4-5 курсах.

3.7. Практична підготовка студентів здійснюється у формі виробничої практики та професійної клінічної практичної підготовки студентів.

Виробнича практика на 2 та 3 курсах проводиться упродовж навчального року:

з догляду за хворими – на 2 курсі (150 годин на 4 семестрі у відділеннях стаціонару);

сестринська практика – на 3 курсі (120 годин на 6 семестрі у відділеннях стаціонару).

Професійна клінічна практична підготовка студентів на 4-6 курсах

здійснюється відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційних характеристик під час вивчення клінічних дисциплін та під час виробничої практики. Виробнича лікарська практика на 4 курсі (4 тижні) та 5 курсі (4 тижні) проводиться або упродовж навчального року, або у літній період за рішенням Вченої ради вищого навчального закладу.

Вимоги до практичної підготовки студентів визначені у програмах з виробничої практики та у всіх типових навчальних програмах з клінічних дисциплін, в тому числі у наскрізних навчальних програмах з внутрішньої медицини, педіатрії, хірургії, акушерства і гінекології. Обсяг практичної роботи студентів в амбулаторно-поліклінічних установах становить не менше 25% від кількості навчальних годин, передбачених на практичні заняття з дисципліни. Всі години практичної підготовки під час виробничої практики 4 та 5 курсів є годинами самостійної роботи студентів. Формою контролю з виробничої практики 4 та 5 курсів є диференційний залік.

3.8. Розклад навчальних занять рекомендується складати таким чином: на 1 – 3 курсах за «стрічковим» або блочно-модульним чи змішаним принципами; на 4 – 6 курсах – за модульно-цикловим принципом шляхом ротації модулів.

3.9. Атестація випускників включає стандартизований тестовий іспит та практично-орієнтований випускний екзамен.

Стандартизований тестовий іспит – ліцензійний інтегрований іспит – складається з двох тестових екзаменів «Крок 1» і «Крок 2». Тестовий екзамен «Крок 1» є інтегрованим екзаменом, який проводиться після 3 курсу і вимірює показники якості фахової компоненти базової вищої освіти. Тестовий екзамен «Крок 2» є складовою атестації випускників вищих медичних навчальних закладів і вимірює показники якості фахової компоненти повної вищої медичної освіти.

Практично-орієнтований іспит проводиться у формі випускних екзаменів, або комплексного випускного іспиту та складається із наступних дисциплін: «Внутрішні, професійні та інфекційні хвороби»; «Хірургічні хвороби з дитячою хірургією»; «Акушерство та гінекологія; дитячі хвороби з дитячими інфекційними хворобами»; «Гігієна, соціальна медицина, організація та економіка охорони здоров’я». Форма проведення практично-орієнтованого іспиту визначається вищим навчальним закладом.

3.10. Вчена рада вищого навчального закладу може вносити зміни до розподілу годин між дисциплінами в межах 15 % загальної кількості годин, але з будь-якої окремої навчальної дисципліни кількість годин не може бути зменшена більш, як на 10 % відносно тієї, яка передбачена на відповідну дисципліну даним навчальним планом. При цьому повинно бути забезпечене засвоєння всіх навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому програмами

цих дисциплін, затвердженими МОЗ України.

3.11. Військова підготовка студентів за програмою офіцерів запасу, затвердженою Міністерством оборони України, Міністерством охорони здоров'я України та Міністерством освіти і науки України, проводиться на 1-5 курсах у вищих медичних навчальних закладах, які визначені постановою Кабінету Міністрів України.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Міністр
охорони здоров'я України
_____О. КВІТАШВІЛІ
«___»_____ 2015 рік

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст» кваліфікації «Провізор» у вищих навчальних закладах МОЗ України за спеціальністю 7.12020101 «Фармація»

І. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1. Вступ

Відповідно до наказу МОЗ України від 22.03.2004 р. № 148 «Про заходи щодо реалізації положень Болонської декларації в системі вищої медичної та фармацевтичної освіти» проведено порівняльний аналіз системи медичної та фармацевтичної освіти України з Європейською системою. На цій основі та на основі Галузевих стандартів вищої освіти (ГСВО) України розроблено навчальний план підготовки фахівців галузі знань 1202 «Фармація» за спеціальністю 7.12020101 «Фармація» у вищих навчальних закладах МОЗ України (далі – ВНЗ МОЗ України) для освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст» з кваліфікацією «Провізор» (далі –навчальний план). План побудовано за Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою яка орієнтована на можливість визнання навчальних досягнень студентів, незалежно від місця навчання

Даний скорегований навчальний план є навчальним планом 2010 року у новій редакції, яка зроблена для забезпечення реалізації у діяльності вищих навчальних закладів МОЗ України вимог абзацу третього частини другої статті 56 та частини сьомої розділу XV «Прикінцеві та перехідні положення»

Закону України «Про вищу освіту».

2. Основні принципи побудови навчального плану та організації навчального процесу

Навчальний план побудовано за Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою.

2.1. Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС) – система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікації та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти. Система ґрунтується на визначенні навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених результатів навчання, та обліковується у кредитах ЄКТС.

2.2. Кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – кредит ЄКТС) – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту становить 30 годин. Навантаження одного навчального року становить 60 кредитів ЄКТС. Кредит ЄКТС включає усі види робіт студента: аудиторну, самостійну, підготовку до державної атестації, складання ліцензійних інтегрованих іспитів «Крок 1» і «Крок 2», практично-орієнтованого іспиту, виробничу практику, виконання курсових робіт тощо.

2.3. Форми організації освітнього процесу та контролю з кожної навчальної дисципліни (підсумковий модульний контроль, екзамени, диференційовані заліки, заліки тощо) визначається самостійно ВНЗ МОЗ України за рішенням Вченої ради вищого навчального закладу.

За умови проведення заліково-екзаменаційної сесії у ВНЗ МОЗ України, слід врахувати, що тривалість теоретичного навчання впродовж періоду навчання визначається як різниця його загальної тривалості (40 тижнів на навчальний рік) та тривалості екзаменаційної сесій, яка визначається з розрахунку: не менше 2/3 тижня на екзамен. Форма підсумкового контролю – екзамен рекомендована для навчальних дисциплін, які є складовою інтегрованих тестових іспитів «Крок-1» та «Крок-2» та атестації.

2.4. Оцінювання навчальних дисциплін, формою контролю для яких є підсумковий модульний контроль та залік, незалежно від форми організації освітнього процесу має здійснюватися згідно із Інструкція щодо оцінювання навчальної діяльності студентів в умовах впровадження Європейської кредитно-трансферної системи організації навчального процесу, затвердженої МОЗ України 15 квітня 2014 року.

2.5. Перелік та назви дисциплін навчального плану базується на ОПП підготовки фахівця за спеціальністю 7.12020101 «Фармація» галузі знань 1202 «Фармація».

2.6. Навчальний план структурований у кредитах (1 кредит − 30 навчальних годин, тижневе навантаження − 1,5 кредити).

2.7. Структура навчального плану є предметно інтегрованою і зорієнтована на дотримання логічної послідовності викладання дисциплін, які складають відповідні цикли підготовки: гуманітарної та соціально-економічної, природничо-наукової, професійної та практичної підготовки.

2.8. Студенти обирають курси за вибором відповідно до навчального плану на принципах альтернативності, змагальності та академічної відповідальності. Організацію вивчення курсів за вибором ВНЗ МОЗ України визначає самостійно за рішенням Вченої ради вищого навчального закладу, у тому числі шляхом позаудиторної самостійної роботи студента за індивідуальними завданнями (написання рефератів, виконання графічних, розрахункових завдань тощо). Вивчення щонайменше одного курсу щорічно є обов'язковим.

2.9. Студенти обирають спеціалізацію на 5 курсі відповідно до навчального плану. Практичні заняття зі спеціалізації проводяться зі студентами, кількість яких не перевищує однієї другої академічної групи.

2.10. Студенти виконують курсові роботи з наступних дисциплін: «Аптечна технологія лікарських засобів», «Фармакогнозія», «Фармацевтична хімія», «Промислова технологія лікарських засобів», «Комп'ютерне моделювання у фармації», «Навчальна практика з клінічної фармації», «Виробнича практика з організації та економіки фармації», «Виробнича практика з менеджменту та маркетингу у фармації». Порядок затвердження тематики курсових робіт і їх виконання визначається ВНЗ МОЗ України. Встановлення кредитів курсовим роботам може здійснюватися як самостійним навчальним складовим, так і на правах окремих модулів дисциплін. Якщо курсова робота планується як окремий модуль дисципліни, то на нього виділяється не менше одного кредиту.

3. Основні положення

3.1. Навчальний план складено з розрахунку 5 років навчання або 300 кредитів ЄКТС. Один навчальний рік триває 40 тижнів і включає 60 кредитів (1 тиждень – 1,5 кредити), 1 кредит становить 30 академічних годин. Навчальний рік включає 1800 – 1960 академічних годин. Загальне навчальне навантаження включає час на проведення лекцій, практичних, семінарських та лабораторних занять, консультацій і контрольних заходів, виконання курсових робіт, самостійної та індивідуальної роботи, проходження

навчальної та виробничої практики і спеціалізації.

Тижневе аудиторне навантаження студента становить 22,75 – 25,3 навчальних годин. Обсяг самостійної роботи становить приблизно 50% від загального.

3.2. Графіком рекомендується за необхідності передбачити додатковий термін для завершення вивчення окремих модулів з дисциплін (їх перескладання, підвищення рейтингу тощо) – 1-2 тижні після закінчення семестру на 1 – 4 курсах. Десятий семестр на 5 курсі передбачає підготовку до атестації та її проведення.

3.3. Обсяги вивчення гуманітарних та соціально-економічних дисциплін ВНЗ МОЗ України визначає самостійно за рішенням Вченої ради вищого навчального закладу з урахуванням наказу МОН України від 25 листопада 2014 року «Про визнання таким, що втратив чинність наказу Міністерства освіти і науки України від 09.07.2009». Заняття з фізичної культури можуть бути організовані у тому числі як факультативи (тобто за бажанням студентів; у загальне число кредитів ЄКТС не включаються; форм підсумкового контролю не мають).

3.4. Атестація випускників включає стандартизований тестовий іспит та випускні екзамени і/(або) захист дипломної роботи.

Стандартизований тестовий іспит – ліцензійний інтегрований іспит – складається з двох тестових екзаменів «Крок 1. Фармація» і «Крок 2. Фармація». Тестовий екзамен «Крок 1» є семестровим інтегрованим іспитом, який проводиться на 5-му тижні 7-го семестру після вивчення дисциплін природничо-наукового циклу і вимірює показники якості фахової компоненти базової вищої освіти. Тестовий екзамен «Крок 2» є складовою атестації випускників вищих медичних навчальних закладів і вимірює показники якості фахової компоненти повної вищої освіти. Стандартизований тестовий іспит проводиться відповідно до Положення про систему ліцензійних інтегрованих іспитів, затвердженого наказом МОЗ України від 14.08.1998 року № 251.

Випускні екзамени складаються з наступних дисциплін: «Фармацевтична хімія»; «Фармакогнозія»; «Технологія лікарських засобів»; «Клінічна фармація»; «Управління та економіка у фармації». Випускні екзамени можуть проводиться у формі комплексного практично-орієнтованого іспиту. Форма проведення випускних іспитів або практично-орієнтованого іспиту визначається вищим навчальним закладом.

Дипломна робота може виконуватись як комплексна дипломна робота (включає самостійно виконані студентом експериментальні дослідження від двох до усіх дисциплін, які виносяться на атестацію) або монотематична дипломна робота. Захист дипломної роботи проводиться замість складання

випускного екзамену (екзаменів) з дисципліни (дисциплін), на якій базується дипломна робота. Дипломна робота виконується студентом за темами, визначеними випускаючими кафедрами та затвердженими цикловою або предметними комісіями та Вченою радою. Захист дипломних робіт проводиться на відкритому засідання атестаційної комісії за участі не менше половини її складу при обов'язковій присутності Голови атестаційної комісії.

3.5. Вчена рада вищого навчального закладу може вносити зміни до розподілу годин між дисциплінами в межах 15 % загальної кількості годин, але з будь-якої окремої навчальної дисципліни кількість годин не може бути зменшена більш, як на 10 % відносно тієї, яка передбачена на відповідну дисципліну даним навчальним планом. При цьому повинно бути забезпечене засвоєння всіх навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому програмами цих дисциплін, затвердженими МОЗ України.